



SAMENVATTING RESULTATEN "LENTE-PRIK OP HET STRAND" 27 MAART 2004

Coördinatie door:
Coördinatiepunt voor Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden

INHOUD

1. Lente-prik in een notendop-----	1
2. Deelnemers-----	2
3. Gedetailleerde gegevens-----	3
3.1 Per fractie -----	3
3.2 Per gemeente -----	4
3.3 Per fractie / per gemeente -----	4
4. Markante vondsten-----	5
5. Enkele conclusies-----	6
6. Sfeerbeelden -----	7

Lente-prik
10x lente-opkuis op het Noordzeestrand
Zaterdag 27 maart 2004 om 13.30 uur

Meer info?

Kathy Belpaeme
Coördinatiepunt voor Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden
P/a VLIZ, Vismijn, Pakhuizen 45-52
B-8400 Oostende
T: +32-(0)59-34 21 41
F: +32-(0)59-34 21 31
E-mail: kathy.belpaeme@west-vlaanderen.be
www.kustbeheer.be

1. Lente-prik in een notendop

Op zaterdag 27 maart staken zo'n **350 vrijwilligers** de handen uit de mouwen om een belangrijk deel (**6,4 km**) van de Belgische stranden een schoonmaakbeurt te geven. Alle kustgemeenten hielpen mee. Er werd maar liefst **1405, 63 kg** afval manueel geraapt!

Want propere én natuurlijke stranden staan bovenaan de prioriteitenlijst voor onze kust. Al het "onnatuurlijk" materiaal, afval dus, werd verzameld en gewogen. De natuurlijke aanspoelsels (zoals schelpen, dode kwallen, zeewier) die door de zee op het strand worden afgezet mochten blijven liggen. Met deze actie wordt een signaal gegeven dat onnatuurlijk afval op stranden een probleem is, maar ook dat té intensief machinaal reinigen het strand een stuk armer maakt en ernstig kan beschadigen.



© Marleen Vandewalle



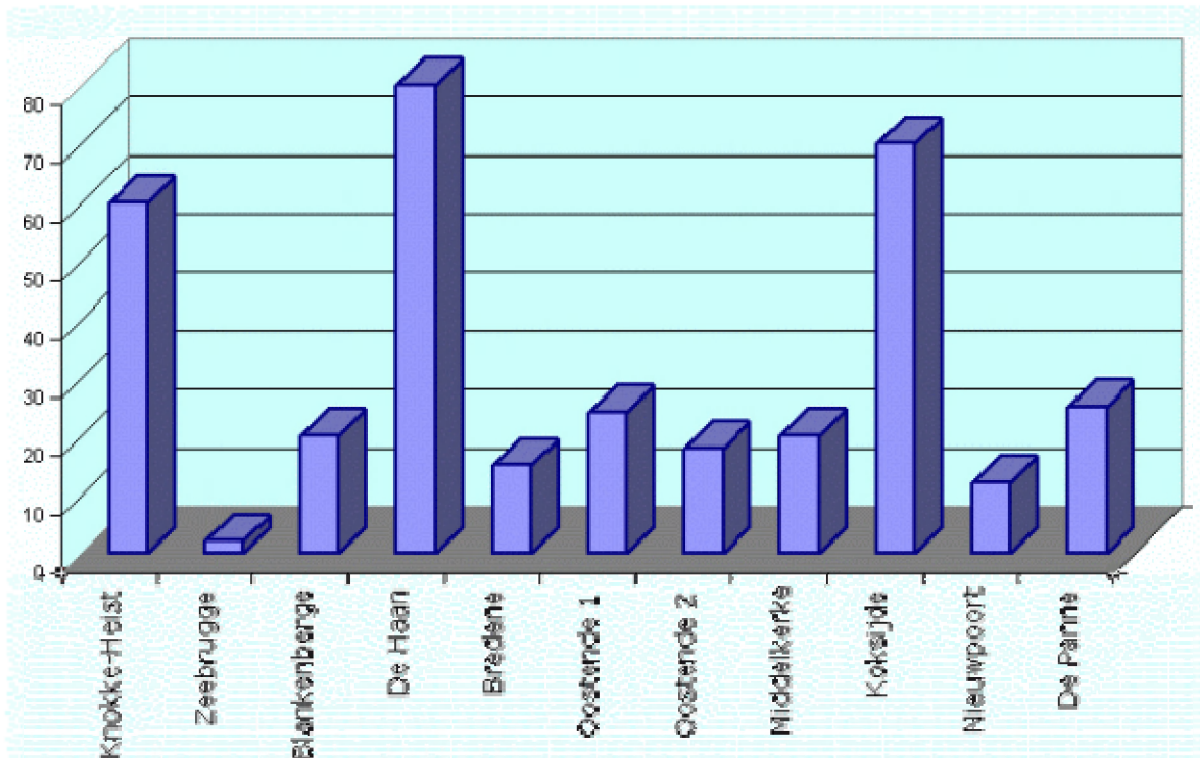
© Gemeentebestuur Koksijde

De "Lente-prik op het strand" werd georganiseerd door het Coördinatiepunt GBKG in samenwerking met:

- Alle kustgemeenten
- Afdeling Natuur
- Afdeling Waterwegen Kust
- Beheerseenheid Mathematisch Model van de Noordzee
- Horizon Educatief
- Pacha Mama
- Provincie West-Vlaanderen
- Universiteit Gent, sectie mariene biologie
- Vlaams Instituut voor de Zee
- Marien Ecologisch Centrum
- en vele vrijwilligers

2. Deelnemers

Op zaterdag 27 maart 2004 hielpen **346 vrijwilligers** om ruim **6,4 km** strand met de hand schoon te maken. De Haan, Koksijde en Knokke-Heist behoorden tot de top 3 met respectievelijk 80, 70 en 60 deelnemers. Met dank aan de jeugdverenigingen. En in Oostende, Blankenberge en Knokke-Heist hielpen naast de jongerenvereniging Pacha Mama ook surfclubs mee met de strandschoonmaak.



Verschillende gemeenten zorgden voor een boeiende omkadering van de Lente-prik:

In **De Panne** leerden enkele biologen van de Universiteit Gent (sectie Mariene Biologie) je meer over het "grut" dat in het zand leeft. Natuurgids Marc Leten nam je mee op wandeling naar de werken aan de sluffers in het Westhoekreservaat.

In **Koksijde** kon je je geheugen testen: een memory spel met strandvondsten. En wie meer wou weten over vogelopvang aan de Belgische kust kon terecht bij de informatiestand van het vogelopvangcentrum.

Horizon Educatief te **Oostende** ging met de Zeekoffer op stap.

En in **Knokke-Heist** kon je naar hartelust grasduinen in de schelpencollectie van René Vermeersch.

Ook internationaal werkt men aan propere stranden:

Zo is Pacha Mama het Belgisch aanspreekpunt voor de "**Surfrider Foundation**". Deze internationale organisatie probeert zoveel mogelijk mensen te sensibiliseren en bewust te maken van de vervuiling van de stranden en de zee. Jaarlijks reinigen bij aanvang van de lente zo'n 55000 vrijwilligers op maar liefst 150 sites in Europa de stranden.

De internationale aandacht vinden we ook terug in het project **Coastwatch**. In dit internationale netwerk nemen tienduizenden vrijwilligers (voornamelijk uit het secundair onderwijs) van Noorwegen tot Spanje en van Engeland tot Rusland de stranden onder handen. Ook België doet mee!

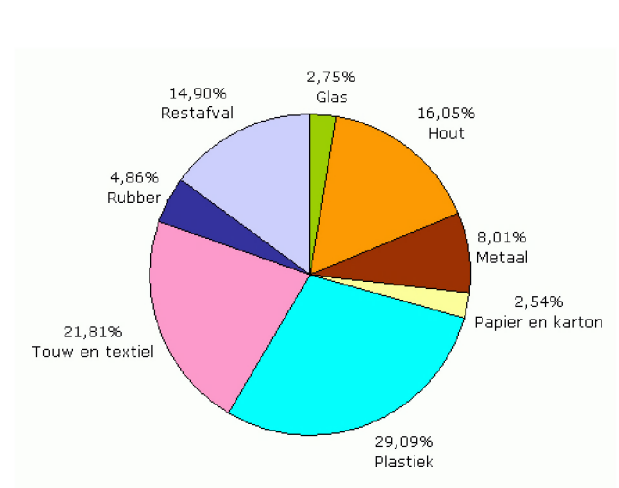
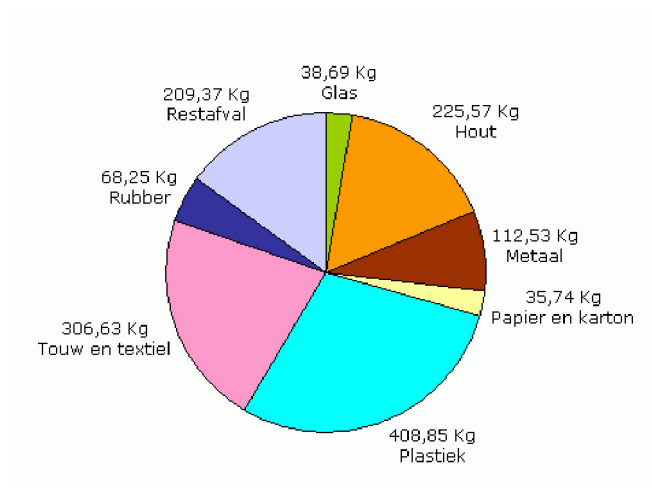
3. Gedetailleerde gegevens

3.1 Per fractie

In onderstaande tabel worden de gewichten en percentages van de afvalfracties gegeven. **De top 3** wordt duidelijk gevormd door plastic, touw & textiel en hout.

Soort afval	Gewicht (kg)	Percentage
Plastiek	408,85	28,54
Touw en textiel	306,63	22,53
Hout	225,57	15,50
Restafval	209,37	16,91
Metaal	112,53	7,14
Rubber	68,25	4,34
Glas	38,69	3,81
Papier en karton	35,74	2,22
TOTAAL:	1405,63	100%

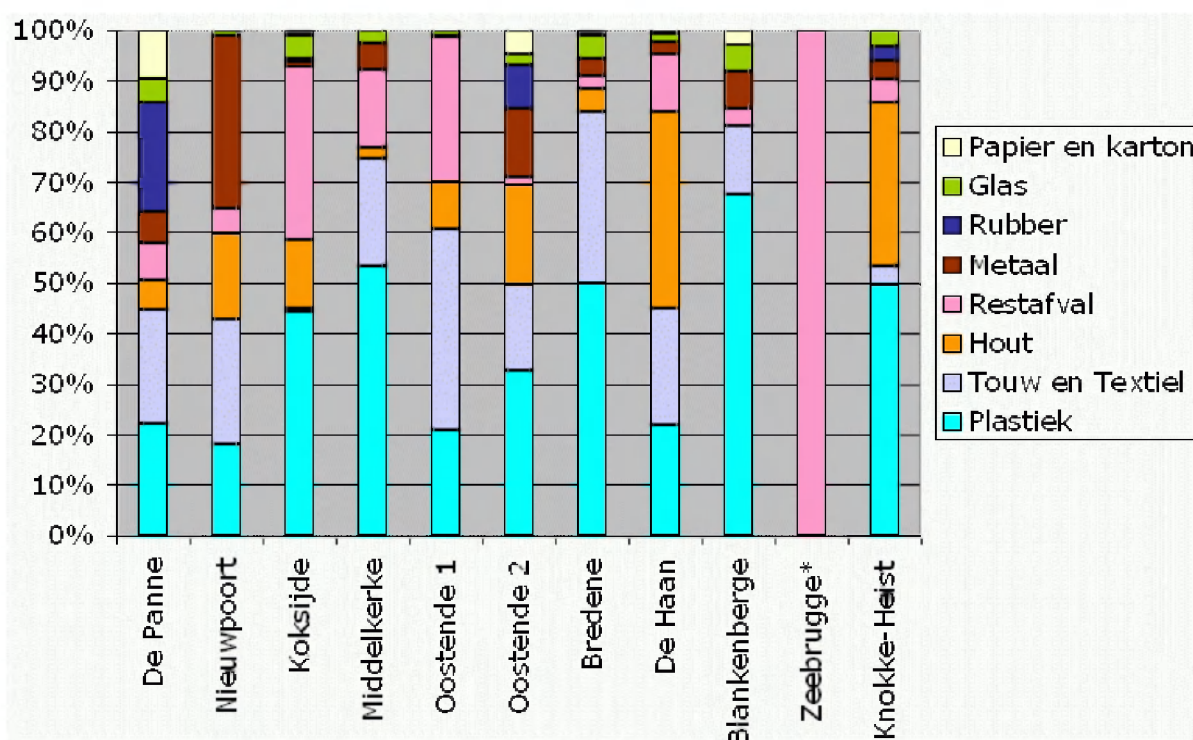
In onderstaande taartdiagrammen wordt een opsplitsing per afvalfractie weergegeven. Het valt onmiddellijk op dat plastic en touw & textiel samen **ruim de helft** van het afval uitmaken.



De gewichten moeten als minimale waarden gezien worden. Het was niet steeds mogelijk om het gewicht van grote stukken afval te kennen.

3.2 Per gemeente

In onderstaande grafiek worden per gemeente de percentages per fractie gegeven:



* Doordat er in Zeebrugge slechts 2 deelnemers waren, werd het afval niet geselecteerd.

3.3 Per fractie / per gemeente

In onderstaande tabel werden de afvalgegevens geëxtrapoleerd naar **1000 m**:

			Afval gevonden op 1000 m																	
			Plastiek		Papier en karton		Touw en textiel		Metaal		Glas		Hout		Rubber		Restafval		TOTAAL	
Gemeente	Markante vondsten	Aantal deelnemers	Kg	%	Kg	%	Kg	%	Kg	%	Kg	%	Kg	%	Kg	%	Kg	%	Kg	%
Knokke-Heist		60	33,50	49,63	0,00	0,00	2,50	3,70	2,50	3,70	2,00	2,96	22,00	32,59	2,00	2,96	3,00	4,44	67,50	2,77
Zeebrugge	Zeehoet	2		0,00		0,00		0,00		0,00		0,00		0,00		0,00	197,50	100,00	197,50	8,10
Blankenberge		20	83,33	67,57	3,33	2,70	16,67	13,51	9,17	7,43	6,67	5,41	0,00	0,00	0,00	0,00	4,17	3,38	123,33	5,06
De Haan	Zeehoet, Klos touwen	80	51,00	21,84	1,50	0,64	54,00	23,13	5,20	2,23	3,80	1,63	91,00	38,97	0,00	0,00	27,00	11,56	233,50	9,58
	Auto-onderdelen Tricolor, lightstids, verse olie, dood konijn																			
Bredene		15	77,50	50,00	1,25	0,81	52,50	33,87	5,00	3,23	7,50	4,84	7,50	4,84	0,00	0,00	3,75	2,42	155,00	6,36
Oostende 1		24	97,50	21,02	0,00	0,00	185,00	39,89	2,50	0,54	3,75	0,81	42,50	9,16	0,00	0,00	132,50	28,57	463,75	19,02
	Zilvermeeuw, duif zonder ring, 2 zeehoeten, een rubbermat																			
Oostende 2		18	119,7	32,71	17,28	4,72	62,26	17,01	50,56	13,82	7,88	2,15	72,14	19,71	31	8,47	5,14	1,40	365,96	15,01
	Frigo, veiligheidshelm, stopcontact																			
Middelkerke		20	63,00	53,21	0,10	0,08	25,50	21,54	6,05	5,11	2,95	2,49	2,50	2,11	0,00	0,00	18,30	15,46	118,40	4,86
Koksijde	Zeehoet, Alk	70	61,25	44,44	1,25	0,91	0,63	0,45	1,25	0,91	6,25	4,54	18,75	13,61	0,94	0,68	47,50	34,47	137,81	5,65
	Visbak, band, grote batterij, zeehoet																			
Nieuwpoort		12	66,25	18,15	0,00	0,00	90,00	24,66	125,00	34,25	3,75	1,03	62,50	17,12	0,00	0,00	17,50	4,79	365,00	14,97
De Panne	Vrachtwagenband	25	46,36	22,08	20,00	9,52	47,27	22,51	12,73	6,06	10,00	4,76	12,73	6,06	45,45	21,65	15,45	7,36	210,00	8,61
	TOTAAL	346	699,40	28,69	44,71	1,83	536,32	22,00	219,95	9,02	54,55	2,24	331,62	13,60	79,39	3,26	471,81	19,35	2437,76	100,00

Opmerking: De gewichten moeten als minimale waarden gezien worden. Het was niet steeds mogelijk om het gewicht van grote stukken afval te kennen.

4. Markante vondsten

Naast de gewone troep zoals plastic, touwen, schoenen, blikken, flessen, enz. werden ook heel eigenaardige vondsten gedaan op de verschillende stranden. Hieronder vind je een overzichtje van wat er zo aan vreemde dingen is gevonden:



© Marleen Vandewalle

Koksijde: een Zeekoet en een Alk

De Haan: een Zeekoet

Middelkerke: een frigo, een veiligheidshelm, een stopcontact, een Noordse Stormvogel en een Zeekoet

Zeebrugge: een Zeekoet

Oostende: een Zilvermeeuw, 2 Zeekoeten, een duif zonder ring en een rubbermat (15,5 kg)



© Marleen Vandewalle

Nieuwpoort: een visbak, een autoband, een zeekoet en een grote batterij

De Panne: een vrachtwagenband (40 kg)

Bredene: auto-onderdelen van de Tricolor, lightsticks, verse olie en een dood konijn

Knokke-Heist: een ton mazout, 2 tonnen smeervet, een batterijlader en een autoband

5. Enkele conclusies

- **Plastiek en touw & textiel** zijn goed voor **meer dan 50%** van het totaal opgehaalde afval.
- **Plastiek** staat op **nummer 1** voor gewicht en volume van het afval.
- **Papier & karton en glas** zijn de fracties die het **minst voorkomen** op het strand.
- Het afval op het strand is niet enkel afkomstig van de strandtoerist, maar een **groot deel spoelt aan uit zee**.
- De 10 gemeentebesturen werkten enthousiast mee, maar het blijkt **moeilijk om mensen te mobiliseren** voor een strandschoonmaak
- Er is een **duidelijke variatie tussen de gemeenten wat de verdeling tussen afvalfracties betreft**. Zo werd in Blankenberge vooral plastic gevonden, in De Haan ligt opmerkelijk veel hout en in Nieuwpoort lag op het strand veel metaal (34% van het totale afval).
- **Koksijde** was de eerste gemeente die in 2003 een **proefproject** opzette **voor manueel reinigen** van het strand. Hopelijk doen in 2004 meer gemeenten mee
- Tests in De Panne en Koksijde tonen aan dat de **strandreinigingsmachine naast "echt afval" ook organisch materiaal en zand van het strand verwijdt**. Wat de volumes betreft was zand en organisch materiaal (wieren, schelpen) in De Panne goed voor 33 Volume%. In Koksijde werden alle fracties ook apart gewogen. Aangezien nat zand gemakkelijk aan ander materiaal blijft plakken, loopt het gewicht van de zandfractie snel op. Zand was dan ook goed voor ongeveer 70% van het gewicht, maar het volume is dan weer beperkt.



© Tom Gheskiere

6. Sfeerbeelden



© Marleen Vandewalle



© Tom Gheskiere



© Gemeentebestuur Koksijde



© VLIZ



© Pacha Mama



© Coördinatiepunt GBKG



© Marleen Vandewalle



© Tom Gheschiere

COLOFON

Deze publicatie dient als volgt geciteerd te worden:

Belpaeme, K. (2004). Samenvatting resultaten "Lente-prik op het strand" 27 maart 2004.
Coördinatiepunt voor Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden: Oostende, Belgium. 8 pp.

Coördinatiepunt voor Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden
P/a VLIZ, Vismijn, Pakhuizen 45-52
B-8400 Oostende
T: +32-(0)59-34 21 41
F: +32-(0)59-34 21 31
E-mail: kathy.belpaeme@west-vlaanderen.be
www.kustbeheer.be